

MEMÒRIA

PROJECTE DONA

Atenció Social a les
treballadores sexuals de
Sabadell

Actuavallès

RETORN SOCIAL DE LA CRIDA

ÍNDEX

1. RESUM DEL PROJECTE	2
2. OBJECTIUS DEL PROJECTE	6
3. POBLACIÓ ATESA.....	7
4. CARACTERÍSTIQUES SOCIODEMOGRÀFIQUES	9
5. ACTIVITATS I SERVEIS	11
6. CONCLUSIONS	19

1. RESUM DEL PROJECTE

1.1. Descripció del Projecte

El Projecte Dona d'atenció social a les treballadores sexuals de Sabadell s'emmarca dins del Programa Dona, un dels programes d'**Actua Vallès**, associació sense ànim de lucre que neix l'any 1993 per tal de combatre l'exclusió social i l'estigma a què queden exposades moltes persones afectades pel VIH i altres Infeccions de Transmissió Sexual (ITS), i per fomentar la prevenció i l'autocura en col·lectius específics com les treballadores sexuals i la joventut.

Programa Dona neix l'any 1998 amb l'objectiu d'oferir una **atenció sanitària** a les treballadores sexuals del Vallès Oriental i Occidental. Programa Dona, atenció sociosanitària a dones en contextos de prostitució, s'emmarcava inicialment dins una perspectiva sanitària de reducció de riscos i salut pública. En els darrers anys els objectius del programa s'han anat adaptant a les demandes, les necessitats i la complexitat del treball sexual al municipi i s'han anat ampliant progressivament els objectius fins a incorporar no només una perspectiva sanitària sinó també social.

És en aquest context que sorgeix la necessitat de desenvolupar el **Projecte Dona d'atenció social a les treballadores sexuals** i donar resposta a les necessitats socials vinculades a aquest col·lectiu. Al tractar-se d'un col·lectiu molt heterogeni i amb modalitats de prostitució i condicions de treball molt diverses el ventall de necessitats socials a donar resposta també és molt ampli: des de la regularització administrativa fins a la identificació de violències masclistes o la millora en capacitacions bàsiques per tal de facilitar la recerca d'una nova feina. És per aquest motiu que la necessitat de treballar coordinadament i en xarxa amb altres entitats especialitzades es fa imprescindible i esdevé un element clau en la tasca de les professionals.

Aquest projecte va dirigit a totes les **dones que exerceixen el treball sexual a Sabadell**. La manera de conèixer el projecte per part de les treballadores sexuals pot venir donada per les rutes, una activitat d'outreaching on les professionals es desplacen als llocs de treball per donar-se a conèixer, establir vincle, repartir material preventiu i facilitar informació diversa en funció de les necessitats detectades *in situ*, i, l'apropament a l'entitat per part de les pròpies treballadores sexuals per tal de rebre qualsevol tipus de suport psicològic o altres tipus d'atenció.

1.2. Situació actual

Sobre les treballadores sexuals recau un fort **estigma**. Pel cas de les treballadores sexuals que s'atenen des del Projecte Dona, acostuma a tractar-se d'un triple estigma: per ser treballadora sexual, per ser immigrant i per ser pobre. Aquest estigma és real, és present i es pot arribar a fer insuportable.

L'estigma a què estan sotmeses marca inevitablement les condicions de vida de les treballadores sexuals i les posiciona a una situació de vulnerabilitat extrema (a l'hora de buscar feina, d'anar al metge, de relacionar-se amb la policia, de relacionar-se amb el veïnat...). Una de les maneres de fer front al fort estigma que persegueix les treballadores sexuals és sensibilitzar a la població general i organitzar-se en grups de treballadores sexuals per tal de crear xarxa entre elles i defensar els seus drets. Les treballadores sexuals que s'atenen des del Projecte Dona no s'organitzen entre elles ni estableixen relacions entre elles degut a la seva extrema vulnerabilitat i la seva mobilitat (la majoria fan places de 21 dies).

Seguint aquesta línia d'intervenció en el que va d'any estem visitant de forma periòdica a Sabadell un total de 16 pisos i 2 trams de carretera (dos dels pisos de Sabadell es desplacen a Actuavallès), així com altres pisos de les rodalies del municipi com pot ser Cerdanyola, Ripollet o Rubí que s'inclou en la mateixa ruta.

La majoria de treballadores sexuals de carretera són d'origen romanès i tenen una especificitat que les fa encara més vulnerables: no tenen targeta sanitària, estan en situació d'irregularitat administrativa, tenen situacions familiars complicades, dificultats amb l'idioma, estar més exposades a violències... Tot això fa que la intervenció hagi de tenir unes característiques pròpies: cal incidir més en la prevenció de les pràctiques sexuals de risc, el vincle és més difícil de crear perquè el temps de què disposen per estar amb les educadores és menor (si ve algun client han d'estar per ell) i, per tant, cal una intervenció més constant.

En aquest sentit, i en relació a la vulnerabilitat de les persones que atenem, aquest any hem afegit un nou indicador amb l'objectiu de classificar les usuàries ateses amb un índex de vulnerabilitat (baixa, mitja o alta) que se'ls hi assigna en funció de les característiques del seu lloc de treball (a cada local visitat hem valorat quina tipologia de local és (punt de carretera, pis o club), si hi ha una alta rotació de treballadores i si s'hi ha detectat consum de drogues o algun altre situació que ens faci valorar que les noies que hi treballen puguin viure situacions de risc). Aquest indicador ens permetrà poder analitzar amb més amplitud les accions que realitzem en les nostres visites en els llocs de treball i plantejar-nos l'opció d'augmentar les

visites d'aquells punts on la vulnerabilitat és més alta i poder fer un seguiment més intens sobre aquelles usuàries que es troben en una situació de risc més elevat.

Aquest any a Sabadell podem observar un nombre similar de persones atestes. Les rutes establertes a Sabadell es mantenen estables (tot i que hi ha petits canvis en els pisos). Tot i així podem veure un lleu descens en les dades, ja que a finals d'any es fa un buidatge a la base de dades de les usuàries que fa més d'un any i mig que no reben cap atenció, per ajustar al màxim el nostre registre (objectiu complicat quan hi ha tanta rotació de les persones ateses, noies que busquen altres opcions de feina o que retornen als seus països, i noies que s'incorporen per primera vegada a aquesta activitat).

Altres constatacions que s'han pogut extreure a partir de l'observació directa, que ja es produïen en anys anteriors són les següents:

Hi ha una **pressió policial cada vegada més forta** que es tradueix en un control exhaustiu de la documentació de les treballadores sexuals. Això té efectes devastadors sobre les treballadores més vulnerables, les que estan en situació administrativa irregular, ja que se les nega l'entrada a molts dels locals i genera més inseguretat a l'hora d'exercir la prostitució en qualsevol altre modalitat. Les batudes policials acaben sent mesures que contribueixen a criminalitzar més la prostitució i a posicionar les dones més vulnerables en condicions de més marginalitat i precarietat.

Hi ha un **desajustament entre oferta i demanda**: hi ha moltes treballadores sexuals i pocs clients. Això té com a conseqüència que els preus per servei baixin molt i que les condicions laborals empitjorin (s'estableix més competència entre elles i per tant més tendència realitzar pràctiques de risc per diferenciar-se del servei que ofereixen les altres).

Finalment, cal destacar que moltes de les treballadores sexuals manifesten la demanda de **trobar una altra feina**. En el cas de les treballadores sense documentació esdevé una opció molt complicada ja que les opcions de ser contractada queden molt reduïdes per aquest mateix fet.

1.3. Col·laboradors i treball en xarxa

El Programa Dona es desenvolupa a les comarques del Vallès Oriental i Occidental i a la comarca del Bages, gràcies al suport de la Generalitat de Catalunya, els Ajuntaments de Sabadell, Terrassa, Mollet del Vallès i Granollers.

El treball en xarxa que es realitza dins de Programa Dona consisteix en reunions periòdiques per a la planificació i seguiment del pla d'acció amb els diferents agents socio-sanitaris dels municipis on actuem com:

- Servei Ciutadà d'Acollida als Immigrants de Sabadell (SCAI)
- Vapor Llonch de Sabadell
- Servei de Política de Gènere de Terrassa (Casa Galeria)
- Regidoria de drets civils i ciutadania (Siad Sabadell)

2. OBJECTIUS DEL PROJECTE

2.1. Objectius Generals

1. Promoure la superació de l'estigma “puta”

L'estigma “puta” va associat al gènere, la classe social, l'ètnia i el treball sexual. Una de les maneres de promoure la superació d'aquest estigma és la difusió d'informació real i contrastada sobre el treball sexual, l'aproximació a la situació del treball sexual a la població general i la participació activa de les treballadores sexuals en tots els àmbits de la societat. Es tracta d'un objectiu general i que, per tant, és present en qualsevol de les activitats del projecte.

2. Promoure la integració social de les treballadores sexuals

Es busca una integració en totes les esferes de la vida quotidiana partint del paper de les treballadores sexuals com a subjectes de ple dret amb capacitat per prendre decisions i amb capacitat d'agència.

2.2. Objectius Específics

- 1.1.- Incorporar la perspectiva de gènere en les intervencions i el disseny del programa
- 1.2.- Comprendre i donar a conèixer la situació real de les treballadores sexuals
Potenciar l'autoestima, l'autonomia i l'apoderament
- 2.1.- Fomentar la regularització de la situació administrativa
- 2.2.- Reduir les situacions de violències masclistes
- 2.3.- Promoure l'obertura de les xarxes dèbils de cooperació
- 2.4.- Apropar i millorar el coneixement de les administracions i les institucions
- 2.5.- Promoure la millora de les condicions laborals
- 2.6.- Millorar el coneixement del català i el castellà

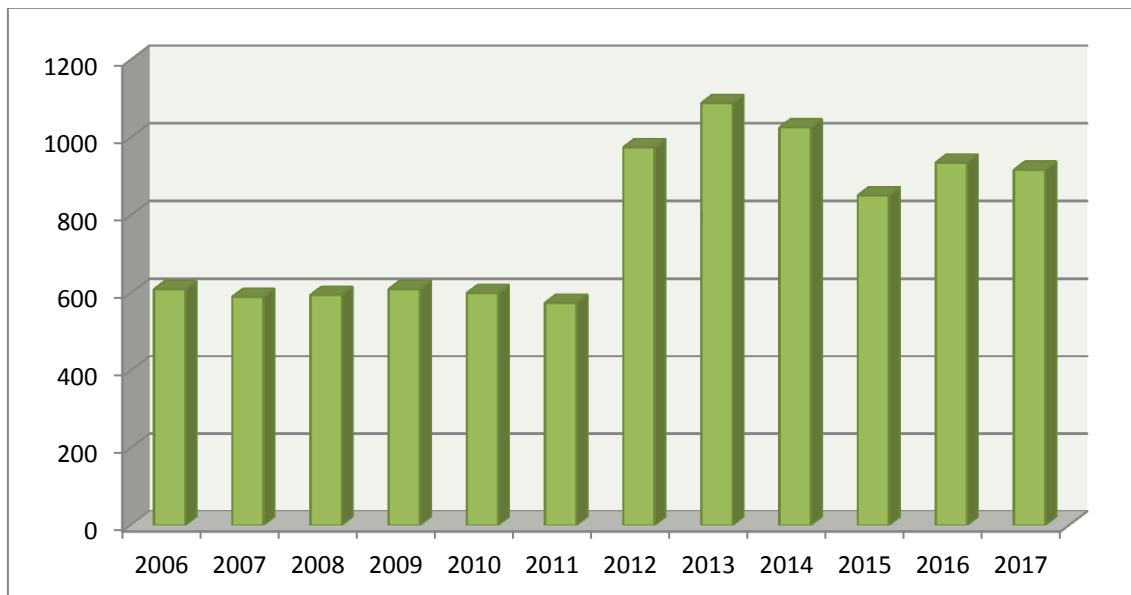

3. POBLACIÓ ATESA

Programa Dona ha atès directament, en el transcurs del 2017, a un **total de 917 persones** que exerceixen el treball sexual a les comarques del Vallès Occidental, Vallès Oriental i la comarca del Bages, de les quals **509 han estat nous expedients** (persones que hem atès aquest any per primera vegada).

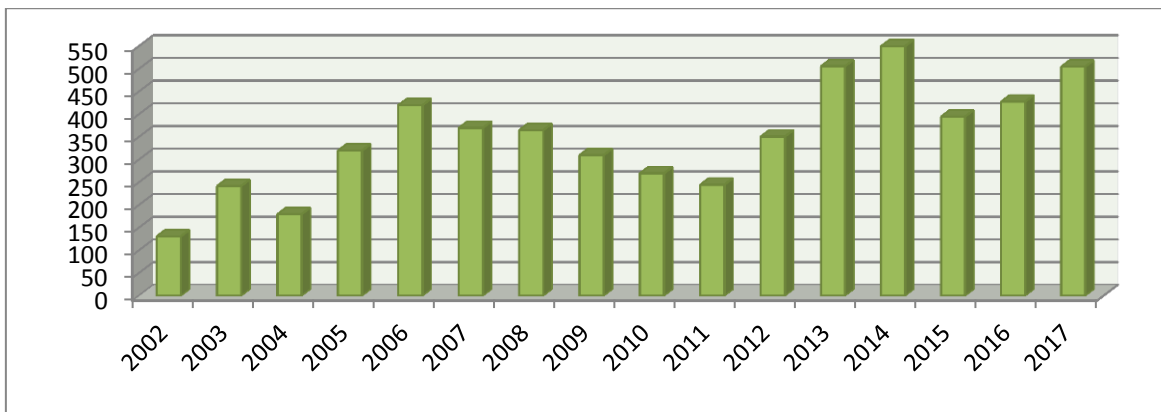
Taula 1: POBLACIÓ ATESA 2017	
Persones ateses directament	917
Nous expedients	509

Gràfic 1: Evolució de persones ateses de forma directa per anys

El total de persones ateses és similar al de l'any anterior, amb un lleuger descens poc significatiu, hi ha hagut pocs canvis en el nombre de locals visitats al municipi i l'assistència de noies que arriben a la nostra entitat per rebre atenció directe també s'ha mantingut en aquest darrer any.

També cal tenir en compte que aquest any, tal com ja hem comentat anteriorment, hem anat depurant les noies que teníem donades d'alta a la base de dades per anar donant de baixa amb les que aquest any no hem tingut cap contacte. Aquest fet també explica que no hi hagi un augment significatiu en el nombre de persones ateses en relació a les dades presentades a la Memòria Intermitja, en la que es presentaven les dades obtingudes al primer semestre del 2017.

Gràfic 2: Evolució nous expedients

Per altra banda, si que es registre un augment rellevant en el nombre de nous expedients, i això s'explica per l'alta mobilitat de les noies (realitzen places de 21 dies en un local i quan acaben aquesta plaça marxen a fer-ne una altra en un local d'un altre municipi, d'una altra Comunitat Autònoma o inclús es desplacen a treballar a altres països), i també pel fet que hi ha noies que s'incorporen per primera vegada en l'exercici d'aquesta activitat i que per tant contactem amb elles per primera vegada.

3.1.- Població atesa a Sabadell

Com a persones ateses a Sabadell tenim en compte totes les noies amb les que contactem i atenem en els locals que visitem quan fem ruta a Sabadell un cop al mes (un total de 133 sortides aquest 2017), i també les noies que treballen a Sabadell mateix o en d'altres poblacions i que es desplacen a la seu de la nostra entitat. Acudeixen al nostre local per recollir material preventiu, rebre intervenció directa, per demanar-nos algun tipus d'assessorament, realització d'analítiques completes o prova ràpida del VIH i del Sífilis, programació per revisions ginecològiques o per rebre atenció psicològica.

Taula 2: POBLACIÓ ATESA A SABADELL

Persones ateses directament	369
Nous expedients	201

4. CARACTERÍSTIQUES SOCIODEMOGRÀFIQUES

A Programa Dona, tot i que no queda reflectit en el seu nom, atenem a totes les persones que exerceixen el treball sexual en el territori en el que actuem, independentment del seu gènere. Si que és cert que la gran majoria de persones ateses són dones, però cal que no perdem de vista aquest col·lectiu més minoritari d'homes i de persones transsexuals en les nostres atencions, ja que presenten unes especificitats a les que també hem de saber donar resposta.

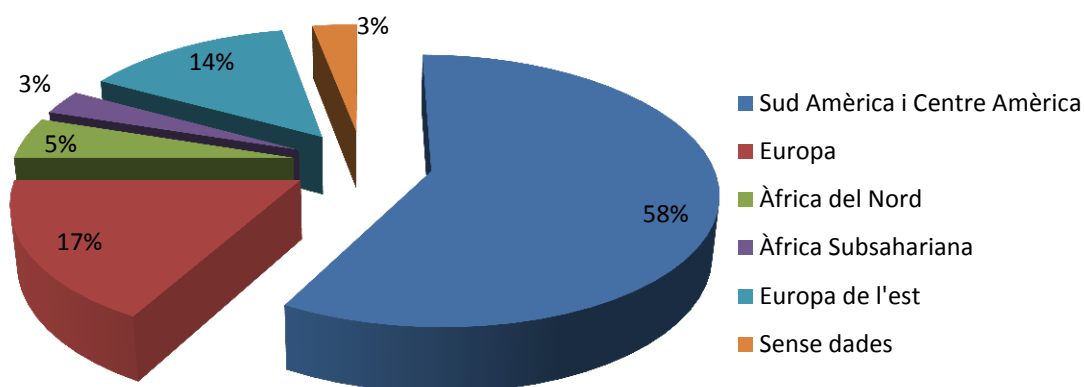
Taula 3: GÈNERE POBLACIÓ SABADELL		
GÈNERE	Nº PERSONES ATESES	NOUS EXPEDIENTS
Dones	228	76
Transsexuals	4	1
Homes	2	--
Total	234	77

**Només tenim dades registrades de les persones, ateses a Sabadell, sòcies del projecte (234 sòcies)*

Especialment a Sabadell, tenim un nombre força reduït de persones transsexuals i d'homes, i és que aquest col·lectiu, sobretot el de persones transsexuals, presenten una alta mobilitat i en moltes ocasions treballen de manera independent en pisos particulars, situació que no afavoreix que sigui fàcil establir-hi contacte.

És un col·lectiu, sobretot el de persones transsexuals, amb el que cal que seguim treballant per anar millorant els serveis que els hi podem oferir.

Els serveis d'atenció sanitària i d'acompanyament especialitzats en les persones transsexuals està molt centralitzat a la ciutat de Barcelona, i cal seguir reivindicant que es produeixi un desplegament d'aquests serveis a tot el territori.

Gràfic 3: Procedència de la població atesa a Sabadell

La majoria de persones ateses són originàries d'Amèrica del Sud o Centre Amèrica/Carib, entre les que destaquen les dominicanes, les brasileres i com a dada nova d'aquest any també les colombianes.

També hi ha un volum important de treballadores sexuals europees, la gran majoria espanyoles, i un altre grup també considerable de persones que provenen de l'Europa de l'Est (en aquest grup destaquen principalment les romaneses, seguides de les russes i les ucraïneses).

Un tercer grup més minoritari és el representat per persones que provenen de l'Àfrica del Nord (exclusivament del Marroc) i de l'Àfrica Subsahariana (grup en el que destaquen països com Guinea i Nigèria)

Taula 4: EDAT DE LA POBLACIÓ ATESA A SABADELL 2017

De 18 a 25 anys	11%
De 26 a 30 anys	27%
De 31 a 35 anys	21%
De 36 a 40 anys	19%
De 41 a 45 anys	12%
De 46 a 50 anys	6%
Més de 50 anys	4%

I en relació amb els grups d'edats de les persones ateses tampoc es perceben grans canvis respecte anys anteriors i hi ha una distribució força homogènia entre els diferents intervals d'edat. Si que destaca el grup d'edat de 26 a 30 anys, seguit del de 31 a 35 i el del de 36 a 40 anys.

5. ACTIVITATS I SERVEIS

El projecte es pot dividir en **tres grans activitats** diferenciades per l'àmbit on es desenvolupen: les rutes, les atencions en seu i les activitats de formació i sensibilització.

5.1. Rutes

Les rutes són una de les activitats més representatives del projecte i consisteixen en sortides a locals, clubs i punts de carretera on s'exerceix la prostitució. L'objectiu d'aquestes és detectar les demandes i necessitats d'aquest col·lectiu, establir un contacte directe amb les treballadores sexuals i els encarregats/des, i donar resposta *in situ* a través de tallers, suport psicològic... Normalment les rutes les realitzen una de les educadores de referència de l'entitat i alguna persona voluntària o en pràctiques.

Els desplaçaments s'organitzen en diferents grups de 2 o 3 integrants per equip (entre professionals, voluntaris i estudiants en pràctiques) i cada equip realitza una ruta diferent dintre del mateix municipi.

A Sabadell hi ha establertes un total de **4 rutes**, cada una cobreix una zona del municipi (o proximitats d'aquest, com Cerdanyola, Ripollet i Can Barata) i atén a una mitjana de sis punts de qualsevol de les modalitats de prostitució (pisos, clubs o punts de carretera). Mensualment es visiten 14 pisos de Sabadell, 2 punts de carretera, 1 pis de Cerdanyola, 1 de Ripollet i 1 a Can Barata. Durant l'any 2017 s'han realitzat un total de 133 visites a punts de prostitució del municipi i rodalies.

Durant les rutes es realitzen els tallers, que són intervencions en directe per informar sobre temes concrets que poden interessar a les treballadores sexuals.

5.1.1.- Rutes a Sabadell

Vegem les diferents rutes que organitza Projecte Dona mensualment a Sabadell:

Sabadell Ruta 01

Es visiten 5 pisos

Sabadell Ruta 02

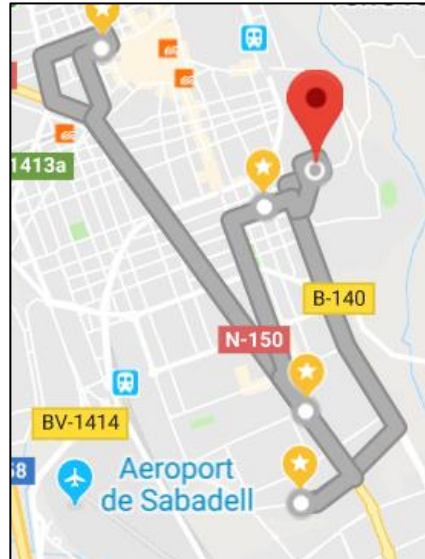
Es visiten 5 pisos.

Sabadell Ruta 03

Es visiten 4 pisos.

Sabadell Ruta 04 (Rodalies de municipi)

Es visiten 3 pisos i 2 punts de carretera. En aquesta ruta ens desplaçem a 2 pisos de Cerdanyola del Vallès, un pis de Rubí i aprofitem per atendre els 2 punts de carretera que es troben situats a les afores de Sabadell

Taula 5: Nombre de tallers realitzats a les rutes i persones participants

Títol del taller	Tallers realitzats	Nombre participants
Us i abús de drogues	17	46
Empadronament i Targeta sanitària	19	44
Regulació de documentació	17	36
Violència de Gènere	5	9
Informació del Programa	83	172

5.2. Atencions en Seu

Les intervencions en seu consisteixen en una atenció individualitzada a la seu d'Actuavallès per a totes aquelles treballadores sexuals que ho necessitin. Per rebre atenció individualitzada són les treballadores sexuals les que s'han de desplaçar fins a Actuavallès, requereixen doncs, tenir un grau d'autonomia, responsabilitat i capacitat de decisió. Una vegada arriben a la seu d'Actuavallès l'educadora del Projecte les atén en funció de les demandes que manifestin i les necessitats detectades. La majoria d'elles vénen a buscar material preventiu, però sota aquest pretext acaben rebent atenció personalitzada i se'ls fa una intervenció i un seguiment en funció de les seves característiques. Així doncs, el ventall de serveis que s'ofereixen són diversos i poden relacionar-se amb objectius de diferents àmbits. Les intervencions que es realitzen no tenen un format tancat sinó que s'adapten a les necessitats i demandes de les usuàries.

Al llarg de l'any s'han desplaçat al voltant de **71 treballadores sexuals** de Sabadell a Actuavallès per tal de rebre atencions personalitzades.

Taula 6: Nombre d'activitats realitzades a la seu de l'entitat

Tipus d'activitats		Nº d'activitats realitzades/usuàries
Assistència psicològica	Usuàries en teràpia psicològica	22
	Visites de seguiment	50
Assistència legal	Tramitació de targetes sanitàries individuals	83
	Usuàries que reben assessorament sobre temes administratius	19
Atenció social	Usuàries que reben seguiments individualitzats per haver estat considerades en risc per part de l'equip del programa	11
	Intervencions de seguiment individual realitzades	55
Derivacions	Entitat especialitzada SCAI (Servei Ciutadà d'Acollida als Immigrants)	25
	Derivació a Treballadora social	2
	Entitat de inserció laboral (Vapor Ilnch, Foment – Terrassa i Càrites)	20

5.3. Activitats de formació i sensibilització

Les activitats de formació i sensibilització busquen principalment difondre informació veraç i real sobre la situació del treball sexual per tal de promoure un pensament crític que permeti qüestionar els discursos dels mitjans de comunicació i l'estigma “puta”.

Per tal d'aconseguir-ho creiem que el primer pas és **incorporar la perspectiva de gènere** en totes les accions de Projecte Dona, ja siguin intervencions directes com de disseny del projecte. Aquest objectiu té a veure amb un qüestionament permanent del sistema heteropatriarcal i de les relacions desiguals que s'estableixen entre homes i dones per, a partir d'aquesta perspectiva repensar qualsevol aspecte del projecte.

Per tal de **comprendre i donar a conèixer la situació real de les treballadores sexuals** es realitzen activitats de **difusió i sensibilització** que consisteixen en la presentació i difusió dels resultats del Projecte en revistes especialitzades, l'elaboració de material divulgatiu sobre la situació del treball sexual, l'elaboració de notes de premsa, la participació activa sortint al carrer en dies assenyalats com el Dia Mundial de la Sida, el Dia Internacional de les Treballadores Sexuals, Dia contra l'homofòbia, Dia contra les violències masclistes... Dins aquest grup d'activitats també es desenvolupen activitats de **formació interna**. En aquest sentit, l'adquisició de coneixements vàlids i reals al voltant del treball sexual pretén ser una manera de superar els prejudicis que l'envolten i formar agents capacitats per combatre els rumors i difondre una informació que apoderi les treballadores sexuals.

Així doncs, resumint els aspectes referents a les activitats relacionades amb aquest objectiu hi trobem les diferents formacions que han rebut les tècniques del programa, assistint com a participants a jornades i xerrades relacionades amb l'àmbit del treball sexual com poden ser la jornada “*prostitució i ordenances municipals*” organitzada pel Grup de recerca Antígona de la UAB, la Jornada internacional: “*Tràfic d'éssers humans: l'impacte psicològic en les supervivents*” organitzada pel PHIT a la Facultat de Dret de la UB o la Jornada “*Assistència sexual: un repte davant les persones amb diversitat funcional*” organitzada pel Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya. També s'ha assistit a jornades i formacions organitzades per la pròpia entitat com són “*Regenerem-nos: Jornada per la Diversitat LGTBIQ+*” i “*el VIH, què ens cal saber?*” dinamitzada per GAIS Positiu.

Dins de les formacions organitzades per ActuaValles també es va organitzar una formació interna exclusiva per a treballadores de l'entitat sobre perspectiva de Gènere (que era una

segona fase de les jornades formatives sobre diversitat LGTBIQ+ Regenerem-nos), dinamitzada per l'associació Candela en dues jornades presencials i un seguiment/accompanyament del procés aproximat de 6 mesos de durada.

Com a ponents hem participat en diferents xerrades. Una d'elles organitzades per nosaltres sobre treballadores sexuals trans*, emmarcada dins del dia internacional contra la Homofòbia, la Transfòbia i la Bifòbia. En un col·loqui cafè sobre prostitució a la Universitat Autònoma de Barcelona dins d'unes jornades feministes, a l'institut Montserrat Roig per parlar sobre treball sexual dins del cicle formatiu de grau superior d'integració social i a l'Hospital de Mollet per parlar sobre el Programa Dona i les característiques de les persones beneficiaries d'aquest.

A causa d'una xerrada que es va donar a la comissió de seguiment del protocol de l'abordatge de la violència masclista de l'Ajuntament de Sabadell, on preteníem donar a conèixer el Programa Dona i les dificultats amb les que es troben les treballadores sexuals del municipi, vam començar a formar part d'aquesta per a poder participar de la construcció d'una ciutat lliure de violència vers les dones, on totes elles hi siguin representades, incloses les treballadores sexuals.

Durant l'últim trimestre de l'any, des de Programa Dona hem organitzat unes jornades formatives dirigides a professionals de l'àmbit de la violència masclista i el treball sexual amb la finalitat de formar en aquests àmbits als i les professionals que s'hi dediquen per poder augmentar el nombre de casos detectats dins l'àmbit del treball sexual, crear aliances amb els serveis específics per poder fer una atenció especialitzada a les necessitats del col·lectiu i formar a professionals de l'àmbit social per eradicar l'estigma que recau sobre les treballadores sexuals i la violència que s'exerceix sobre elles. Les jornades varen ser d'un dia i es van dur a terme al casal Pere Quart de Sabadell. La finalitat d'aquestes eren Va comptar amb la presència d'entitats especialistes en violència masclista, treball sexual, tràfic d'ésser humans amb finalitat d'explotació. Les ponents formaven part d'entitats especialistes com "GENERA", "SICAR", "El Safareig" i entitats municipals com el SIAD i els mossos d'esquadra.

Una altre manera de formar i sensibilitzar la població es rebent any a any estudiants en pràctiques que en poc temps exerciran com educadors i educadores i a la vegada podran veure per elles mateixes la realitat del col·lectiu i transmetre'l als seus entorns. Aquest any hem rebut a tres persones de pràctiques, les quals han rebut dues formacions específiques juntament amb les voluntàries de l'entitat, sobre VIH i com treballar amb persones que

conviuen amb el VIH i sobre la filosofia d'intervenció de l'entitat Actuavallès. Juntament amb les reunions mensuals de coordinació de l'equip de Projecte Dona on es realitzen petites formacions i tallers relacionats amb la intervenció amb treballadores sexuals.

6. CONCLUSIONS

El treball sexual i les persones que atenem durant l'any pateixen i reflecteixen molts dels canvis que es van produint a la societat. Per una banda, Actuavallès continua sent un referent estable per les persones que es dediquen al treball sexual del territori i rodalies, ja que continuem rebent a un gran nombre d'usuàries que es desplacen fins a Sabadell per ser ateses a Projecte Dona. Hem pogut observar que el nombre de persones que ens arriben pel **“boca orella”** ha augmentat molt aquest any, creiem que es fruit de la consolidació de l'ús del WhatsApp com a eina de comunicació entre les usuàries i les professionals del projecte ja que facilita la demanda d'informació i accés als nostres serveis.

Això comporta un volum de feina elevat, ja que tot i ser usuàries molt puntuals que requereixen poca intensitat en la intervenció perquè la gran majoria de vegades tenen una necessitat molt puntual i concreta, l'arribada de demandes i d'informació és constant i diària. En aquest sentit creiem que aquesta via de comunicació facilita l'accés als nostres serveis a totes aquelles persones que per la seva situació actual tindrien més dificultats d'arribar a nosaltres.

Actuavallès continua sent un punt de referència per a les treballadores del municipi, inclús per aquelles usuàries que marxen fora del territori a treballar i segueixen vinculades a nosaltres per rebre informació sobre altres entitats especialitzades dels territoris on van a exercir.

Altres canvis que hem observat al llarg de l'any és l'augment en l'atenció de persones procedents de països com Colòmbia o Veneçuela, ja sigui per la situació econòmica i social del país d'origen o per certs canvis en la llei d'estrangeria que permeten arribar a Espanya sense visat, constatem que estan arribant moltes persones d'aquests països per dedicar-se al treball sexual. Aquestes persones acostumen a venir a treballar per períodes curts de 3 mesos (en principi el que els dura el visat amb el que entren al país), cosa que ens dificulta l'atenció i la seva fidelització, però els nostres esforços es centren en intentar garantir que en el període en que es troben aquí puguin fer-se els controls sanitaris pertinents per una banda i per una altra que puguin rebre un assessorament sobre les opcions que tenen per regularitzar la seva estància aquí i quins passos cal seguir en temes d'estrangeria.

Aquest fenomen també pot ser la causa de l'increment de derivacions a serveis especialitzats d'assessorament en estrangeria (SCAI), tallers d'empadronament, tramitació de targeta sanitària i derivacions a entitats especialitzades en inserció laboral. També hem augmentat el

nombre d'usuàries derivades a entitats de Barcelona, especialitzades en programes d'inserció propis per a treballadores sexuals i programes d'alfabetització castellana o catalana.

A banda d'aquests casos concrets mencionat en el punt anterior, Sabadell es registra com un municipi amb una gran rotació de treballadores sexuals, tot i que hi ha dones que fa anys que exerceixen al municipi. Això fa que sigui un municipi amb un gran nombre de pisos d'alta vulnerabilitat i on és important seguir fent incidència, intensificar el seu seguiment i adaptar les nostres intervencions directes per a que siguin efectives i continuar vinculant a aquestes dones a les xarxes de recursos del municipi.

Pel que fa a la detecció de necessitats, aquest any vam decidir incidir en la formació dels i les professionals en violència masclista i en la intervenció amb treballadores sexuals. Aquesta iniciativa sorgeix de la detecció d'una falta de recursos i de formació de les tècniques i voluntàries o pràctiques que realitzen les rutes e la detecció de casos de violència masclista i com actuar en aquestes situacions. Això lligat a la manca de recursos i formació d'alguns professionals que atenen a les treballadores sexuals del municipi (molts cops lligats als seus propis estigmes, prejudicis, falta d'informació...) fan que el circuit d'atenció a dones que es dediquen al treball sexual que pateixen violència masclista no estigui funcionant correctament. Per això aquest any es va decidir crear unes jornades de formació sobre violència masclista i treball sexual per formar a professionals del territori i començar a posar una solució conjunta a aquesta problemàtica. Les jornades ens han permès, per una banda, rebre formació sobre violència de gènere i com tractar aquesta problemàtica en el context del treball sexual, i a l'hora sensibilitzar vers el col·lectiu de treballadores sexuals a les professionals que treballen en els serveis d'atenció a les dones que pateixen situacions de violència masclista, amb l'objectiu que amplïïn la seva mirada i entenguin les especificitats d'aquest col·lectiu i mirin d'adaptar-hi les seves atencions i els seus serveis. I un tercer objectiu d'aquesta activitat ha estat de crear xarxes col·laboració i establir vincles amb altres entitats i serveis relacionats amb aquesta problemàtica per poder entre tots analitzar i avaluar els circuits d'atenció existents i treballar per millorar-los.

També detectem una mancança en l'atenció social a les persones transsexuals que atenem des de Projecte Dona. Ens calen més eines i més vinculació amb altres entitats que tractin i atenguin a aquest col·lectiu per poder adaptar les nostres intervencions i veure que més els hi podem oferir des del nostre projecte. En aquest sentit, hi ha un nou projecte que es dinamitza des de la nostra entitat que tot just s'està començant a desenvolupar i que sota el nom de Ca

l'Enredus pretén esdevenir un punt de referència pel col·lectiu LGTBI de la ciutat, creant un espai de trobada i sent un punt d'atenció i orientació pel col·lectiu. D'aquesta forma podrem desenvolupar i treballar per millorar l'atenció especialitzada a les treballadores sexuals trans* de la ciutat.